

1. Aşağıdaki boşlukları verilen kelimelerden uygun olanlarla doldurunuz. (2x6=12 Puan)

- A. Zor durumda kalan Müslümanların Mekke'den Medine'ye 622 yılında yaptıkları göç hareketine adı verilir.
- B. İslamiyet'ten önce Arap Yarımadasında eşitlik ve adalet yoktu. Kız çocuklarına değer verilmezdi. Bu nedenle İslam öncesi bu döneme denilmiştir.
- C. Kuran'ı Kerim, halife döneminde kitap haline getirilmiştir.
- D. Kuran'ı Kerim, halife döneminde çoğaltılmıştır.
- E. Halifelik zamanında saltanat haline dönüştürülmüştür.
- F. döneminde Türklere devlet idaresinde ve orduda önemli görevler verilmiş, Türklerden oluşan "Samarra" adı verilen ordu şehirleri kurulmuştur.

2. Anadolu'da kurulan ilk Türk Beylikleri, Anadolu'da cami, medrese, külliye ve şifahane gibi birçok eser yapmışlardır. Aşağıda görselleri verilen eserlerle, bu eserleri yapan beylikleri resmin sol üstündeki kutulara yazarak eşleştiriniz. (2x4=8 Puan)

Malabadi Köprüsü

Mama Hatun Külliyesi

Divriği Ulu Cami

Yağıbasan Medresesi

A

Artuklular

B

Saltuklular

C

Danişmentliler

D

Mengücekliler

3. Aşağıda, Anadolu'nun Türk yurdu olma sürecindeki önemli gelişmeler verilmiştir. Bu gelişmeleri okuyunuz ve bunlarla ilişkili olan savaşı tabloda (✓) işaretleyiniz. (2x5=10 Puan)

	Anadolu'nun Türk Yurdu Olmasında Etkili Olan Gelişmeler	Malazgirt savaşı	Pasinler Savaşı	Miryokefalon Savaşı
1	Bizans'ın Anadolu için ümidi biterken, Türklerin Anadolu'daki hâkimiyeti kesinleşti.			
2	Anadolu'nun kapılarını Türklere açan savaştır.			
3	Bu savaşla Türkiye Selçukluları Anadolu'nun tapusunu almış, Avrupalı tarihçiler bundan sonra Anadolu'ya Türkiye demeye başlamışlardır.			
4	Anadolu'da ilk Türk Beylikleri kuruldu. Bizans'ın Avrupa'dan yardım istemesine ve Haçlı Seferleri'nin başlamasına neden olmuştur.			
5	Bizans ile Büyük Selçuklu Devleti'nin ilk mücadelesidir.			

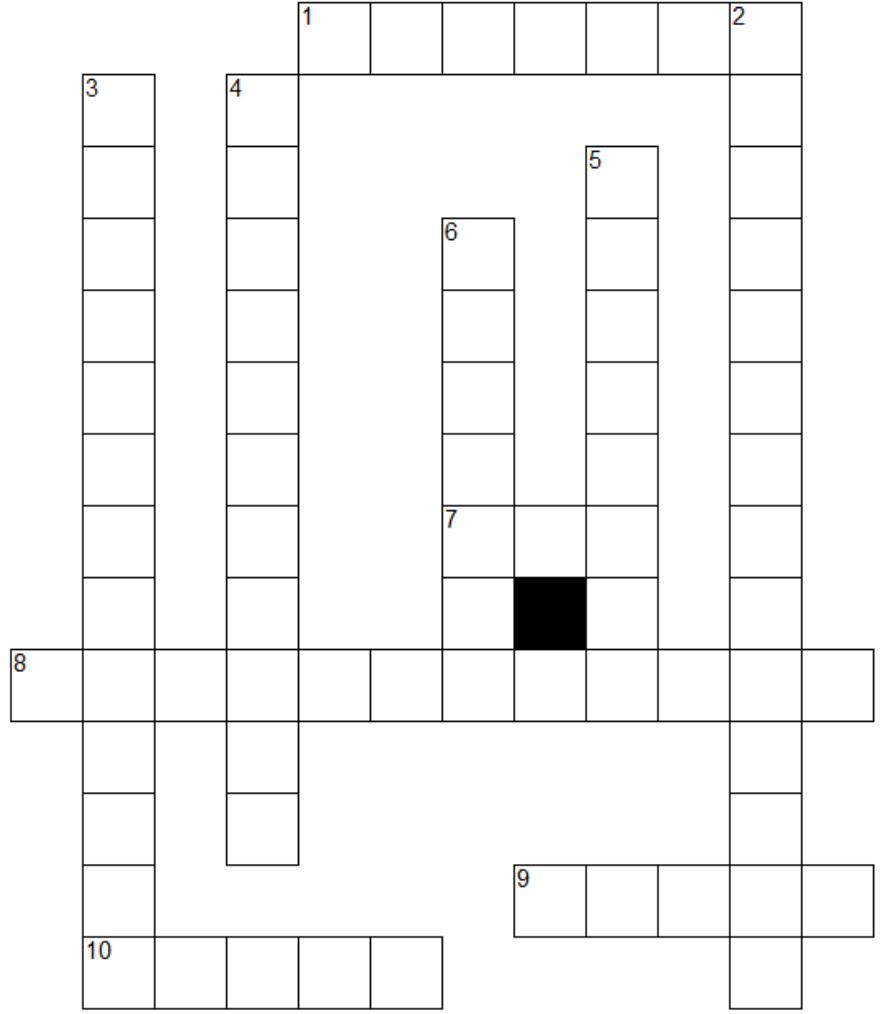
4. Aşağıdaki bulmacayı çözünüz. (2x10=20 Puan)

Soldan Sağa

1. Türk adıyla kurulan ilk Türk devletidir.
7. Orta Asya'da kurulan ilk Türk devletidir.
8. Orta Asya'da kurulan ilk Türk İslam devletidir.
9. Yerleşik hayata geçen ilk Türk devletidir.
10. Abbasi ve Çinliler arasında gerçekleşen ve Türklerin İslamiyet'i kabul etmesinde etkili olan savaştır.

Yukarıdan Aşağıya

2. Arapça Türkçe sözlük olan Divan-ı Lügati-t Türk adlı eserin yazarıdır.
3. Hindistan'a 17 sefer düzenleyip İslamiyet'in Hindistan'da yayılmasını sağlayan ve Sultan unvanını kullanan ilk hükümdardır.
4. Büyük Selçuklu Veziri Nizamülmülk tarafından yazılmış eserin adıdır.
5. Türkler arasında tek tanrı anlayışına dayalı olan inancın adıdır.
6. Türk ordusunun temelini atan ve onlu askeri sistemi oluşturan hükümdardır.

5. Aşağıdaki tabloda verilen tanımların ilgili olduğu kavramları boş bırakılan yerlere yazınız. (2x4=8 Puan)

.....

•Kervanların konaklaması için şehirler arasında ve ticaret yolları üzerinde yapılan konaklama tesisleri.

.....

•Bir camiye merkez alan imaret, kitaplık, medrese, çarşı, hamam, sebil, hastane,han gibi birimleri içeren yapı topluluğu.

.....

•İslam ülkelerinde hastaların tedavi edildikleri sağlık kurumu. Eskiden hastanelere verilen ad.

.....

•Müslüman ülkelerde orta ve yüksek öğretimin yapıldığı eğitim kurumlarına verilen ad.

6. Aşağıdaki tablodaki metinleri okuyunuz. DOĞRU/YANLIŞ olduğuna karar verip altındaki kutucuklara yazınız. (1x5=5 Puan)

Çinliler Hun akınlarını durdurmak için Çin Seddini inşa etmişlerdir.

Orta Asya Türk Devletlerinde yöneticiler sultan unvanını kullanırdı.

Orta Asya Türk Devletlerinde dokumacılık ve çadır sanatı gelişmişti.

Türklerde ordu-millet anlayışı vardı. Savaş zamanı yalnızca erkekler orduya katılırdı.

Asya Hun Devletine ait olan ve Metehan'ın hayatını anlatan destanın adı Oğuz Kağan Destanı'dır.

7. Aşağıdaki tablolardaki bilgileri ilgili oldukları alanlarla (✓) uygun şekilde doldurunuz. (2x10=20 Puan)

	Haçlı Seferlerinin Nedenleri	EKONOMİK	DİNİ	SİYASİ
1	Türk ilerleyişi karşısında zor durumda kalan Bizans'ın Avrupa'dan yardım istemesi.			
2	Hristiyanların Kudüs'ü Müslümanlardan almak istemeleri.			
3	Kralların seferlere öncülük ederek siyasi güçlerine yeniden kavuşmak istemeleri.			
4	Hristiyanların günahlarının affolunacağına inanmaları.			
5	Doğunun zenginliğine ulaşma isteği.			

	Haçlı Seferlerinin Sonuçları	SİYASİ	DİNİ	EKONOMİK	KÜLTÜREL
1	Savaşlarda pek çok derebeyin ölmesi kralların güçlenmesinde etkili oldu.				
2	Haçlılar kâğıt, matbaa, pusula ve barutu öğrendiler.				
3	Anadolu'da Türk ilerleyişi bir süreliğine durdu.				
4	Din adamlarına olan güven sarsıldı.				
5	Akdeniz'de ticaret canlandı. Akdeniz limanları önem kazandı.				

Aşağıdaki soruları cevaplayınız. (3x7=21 Puan)

1.

İSLAMİYET'TEN ÖNCE	İSLAMİYET'İN KABULÜNDEN SONRA
Her türlü kötü davranış yaygındı, can ve mal güvenliği yoktu.	Kötü davranışlar yasaklandı, can ve mal güvenliği emniyet altına alındı.
Kadınlara değer verilmiyor, kız çocukları diri diri gömülüyordu.	Toplumda kadınlara uygulanan baskı ve şiddet ortadan kalktı.
Kabileler arası kan davaları çok yaygındı.	Toplumsal huzur, barış ve adalet sağlandı.
Okuma yazma oranı düşüktü.	Mescid-i Nebevi'nin yanına öğrencilerin eğitimi ve barınması için eğitim odaları (suffe) yapıldı

Tabloya göre İslamiyet'in kabulünden sonraki durum için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Zengin ve soylu insanların çıkarları gözetilmeye devam etmiştir.
- B) Eğitime önem verilmiş ve öğrenciler için imkân oluşturulmuştur.
- C) Sosyal çatışmalar önlenmeye çalışılmıştır.
- D) Kişi hak ve özgürlükleri güvence altına alınmıştır.

2. Hak ve özgürlüklerimiz Anayasamız tarafından güvence altına alınmıştır. Ancak bizim de hak ve özgürlükler konusunda yerine getirmemiz gereken çeşitli sorumluluklarımız bulunmaktadır.

Buna göre aşağıdaki sorumluluklardan hangisi eğitim hakkı ile ilişkilidir?

- A) Karşıdan karşıya geçerken trafik kurallarına uyma
- B) Evdeki çöpleri belirtilen saatte dışarı çıkarma
- C) Doktorun verdiği ilaçları zamanında kullanma
- D) Okul kurallarına uyarak düzenli ders çalışma

3.

Tuğrul Bey, Dandanakan Savaşı sonrasında toplanan kurultayda eline aldığı bir oku ağabeyi Çağrı Bey'e vererek kırmasını ister. Çağrı Bey bu tek oku rahatça kırar. Ok sayısı üçe çıkınca kırmakta zorlanır. Ok sayısı dörde çıkarılınca kıramaz. Bu olayın ardından Tuğrul Bey, "Bu oklar gibi olursak her daim milletimiz var olur." der.

Buna göre, Tuğrul Bey aşağıdaki kavramlardan hangisinin önemine değinmiştir?

- A) Rekabetin
- B) Farklılıklara saygının
- C) Birlik ve beraberliğin
- D) Kültürel etkileşimin

4. Köseadağ Savaşı'ndan sonra Anadolu'nun büyük bölümü Moğol hâkimiyetine girdi. Türkler, Türkiye Selçuklu Devleti'nin zayıflaması ve yıkılması sürecinde beylikler kurarak bağımsızlıklarını korumaya çalıştılar.

Bu bilgilere göre Köseadağ Savaşı'nın aşağıdakilerden hangisine neden olduğu söylenebilir?

- A) Anadolu'da Türk siyasi birliğinin bozulmasına
- B) Batı Anadolu'nun, Moğol hâkimiyetine girmesine
- C) Haçlı Seferlerinin başlamasına
- D) Anadolu'da ticari faaliyetlerin başlamasına

5. Göçebe hayatı terk eden Uygurlar etrafını surlarla çevirdikleri şehirler kurmuşlar, saray, ev ve tapınaklar inşa ederek mimaride çok ilerlemişler, kalıcı mimari eserler yapmışlardır. Minyatür sanatında ileri giden Uygur Türkleri, Türk-İslam minyatür sanatına kaynaklık etmişlerdir. Yerleşik hayata geçtikleri için tarım ön plana çıkmıştır. Tarım ve ticaretle uğraşan Uygurlar, dokumacılık ve demircilik de yapmışlardır. Uygurlar tarihte bilinen 18 harfli ikinci Türk alfabesi olan Uygur Alfabesini kullanmışlardır. Uygurlar, kâğıt ve matbaayı Çinlilerden öğrenip kullanmışlardır. Diğer Türk devletlerinin, Arapların ve Avrupalıların da öğrenmesini sağlamışlardır.

Bu bilgiler değerlendirildiğinde Uygurlar hakkında aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Farklı medeniyetlerden etkilenmiş ve farklı medeniyetleri etkilemişlerdir.
B) 18 harfli ilk Türk alfabesi olan Uygur Alfabesini kullanmışlardır.
C) Göçebe yaşamı terk etmeleri sosyal ve ekonomik hayatta çok önemli değişimlere neden olmuşlardır.
D) Kağıt ve matbaa kullanımının yaygınlaşmasında etkili olmuşlardır.

6.

Anadolu'nu yurt edinilmesinde Mevlana Celalettini Rumi, Hacı Bektaşî Veli, Yunus Emre, Ahi Evran ve Nasrettin Hoca gibi düşünürler önemli rol oynadılar. Ayrıca Anadolu Türklüğünün Moğol istilasını nedeniyle zor günler geçirdiği dönemde eserleri ve samimi sohbetleriyle halka yol gösterdiler. İslam dininin özünü Anadolu insanına aktararak toplumun dağılmasının önüne geçtiler. Anlattıkları değerler aradan yüzyıllar geçmesine rağmen önemini korumakta ve tüm dünya tarafından saygıyla karşılanmaktadır.

Buna göre Anadolu'da yaşayan düşünürler için;

- I. Dinin birleştirici ve bütünleştirici özelliğinden yararlanmışlardır.
II. Halkın manevi açıdan güçlenmesinde rol oynamışlardır.
III. Öğretileri yaşadıkları dönemle sınırlı kalmıştır.
yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
B) I, II ve III
C) II ve III
D) I ve II

7. Türk tarihinin ve edebiyatının ilk yazılı belgeleri olan Orhun Abideleri, Bilge Kağan, Kültiğin ve vezir Tonyukuk adına dikilmiştir. Kültiğin ve Bilge Kağan Abideleri Yolluğ Tigin tarafından, Tonyukuk Kitabesi kendisi tarafından yazılmıştır. Günümüzde Moğolistan sınırları içerisinde bulunmaktadır. Kitabelerde Türklerin siyasi, sosyal ve ekonomik yaşayışları, bağımsızlıklarını kazanmak için yaptıkları mücadeleler ve yönetim anlayışları anlatılmıştır. Devlet adamları ile halkın karşılıklı görevlerinden, vatan sevgisinden, yaşam tarzlarından, sanat anlayışları ve geleneklerinden bahsedilmiştir. Türk milletinin diğer milletlerden gelecek tehlikelere karşı daima uyanık olması gerektiği vurgulanmıştır.

Bu bilgilere bakıldığında Orhun Abideleri ile ilgili olarak;

- I. Türk kültür tarihinin ilk eseri olarak ortaya çıkmıştır.
II. Türk Milletine uyarılarda bulunulmuştur.
III. Tamamı hükümdarlar adına dikilmiştir.
IV. Türklerin askeri mücadelelerinden ve devlet yönetiminden bahsedilmektedir.

çıkarımlarından hangileri yapılamaz?

- A) Yalnız III
B) I, II ve III
C) II ve III
D) I, II ve IV

**Zor diyorsun zor olacak ki
imtihan olsun.**

Hız. Mevlana

BAŞARILAR